

Několik článků o velebení

(přel. z Truth & Testimony 4/2011)

Přetékající srdce

Marie Magdaléna asi neměla tolik duchovního porozumění jako Marie z Betany (srovnej Jan 12,7 a 20,15), ale její láska k Pánu Ježíši převyšovala lásku mnohých. Byla Mu oddaná a vroucí ve vyjadřování svých citů k Němu v duchu Žalmu 45, „Písň o lásce“. Chtěla převzít odpovědnost za Jeho tělo raději sama, než by je ponechala někomu, jehož zájmy byly jinde. Bylo to v odpověď na takovou lásku – vyjádřenou tak, jak to musí být, je-li to opravdu láska – že Pán ji pověřil slavným poselstvím Jeho bratrům: „*Vstupuji k Otci svému, a k Otci vašemu, k Bohu svému, a k Bohu vašemu.*“ (Jan 20,17)

To je obdivuhodná ozvěna Žalmu 22,23: „*I budu vypravovati bratřím svým o jménu tvém.*“ Většina vykladačů vztahuje odkaz na Aijelet-Shahar nebo na „laň za úsvitu“ v záhlaví tohoto Žalmu na Pána samého. Po noci temnosti, když vytrpěl smrt na Golgotě, když byly proti Němu „*rohy jednorozcovy* (nebo: *buvolů*)“ – po chvíli největšího utrpení (verš 22) – se vynořuje ve světle, radosti a požehnání nového dne „*podobný... srně aneb mladému jelenu*“ (Píseň 2,8.9). Ale možná že „Aijelet-Shahar“ má jiný význam. Vzhledem k tomu, že laň patří k jelenovi, nemohl by to být i odkaz na Marii samou, jak hledá svého Pána onoho jitra vzkříšení se vši milostí a citlivostí, kterou vyvolává obraz laně? Ona mluvila z hojnosti svého srdce, zatím co pocity jiných musely být odváděny od nich samých (Lukáš 24,14–15). Ačkoli nikdy neočekávala, že Ho najde vzkříšeného, On jí odpověděl, neboť její horoucnost pro Něho byla krásným odrazem Jeho lásky k ní a ke všem těm, kteří Mu patřili (1. Jana 4,19).

Poselství, které jí Pán dal, bylo signálem, že hodina velebení, kterou popsal ženě u studny v Sychar jako „*přicházející a nyní jsoucí*“ (Jan 4,23), skutečně měla začít jako výsledek Jeho nanebevstoupení. Tyto věci jsou výzvou k nám: očekávání té hodiny, sdílené se samaritánskou ženou; ohlášení jejího uskutečnění, svěření někomu, kdo býval posedlý sedmi démony (Marek 16,9). Jistě to byla Mariina láska k Němu, která ji pro to uschopnila. Snadnost vyjadřování může působit, že naše slova znějí, jako kdybychom vlastnili věci, o nichž mluvíme a píšeme, a přece to není nic více než slova. Její setkání s Pánem v zahradě ukazuje, že klanění – nejen děkování Mu za to, co pro nás učinil, nebo chválení Ho za Jeho skutky ve stvoření a spasení, ale vyjádření oceňování Jeho osoby – je tím, čím má být, jediné když je výlevem lásky k Němu. Aby tomu tak bylo, potřebujeme znát živého Pána tam, kde je nyní, v nebi, stejně jako znát Ho, jak byl zde na zemi. Jen když Mu obecenstvím s Ním dáme místo v našem životě – plnění košů může pro to být starozákonní ilustrací (viz 5. Mojžíšova 26) – má naše velebení čerstvost a vnitřní

blízkost, které je mají vyznačovat. Ano, známost Písma to velmi zvýší, ale ani přirozená výřečnost, ani duchovní dar se tu nežadá.¹

Poselství, které náš Pán svěřil Marii, bylo pro Jeho bratry (souhrnný výraz pro bratry a sestry). Měli slyšet Jeho slova jako společnost, a toto je zvláštní charakter křesťanství. Židovské klanění bylo převážně individuální – proloženo svátky – ale křesťanské velebení dosahuje svého nejvyššího vyjádření v prostředí shromáždění, když jsme shromáždění ke jménu Pána Ježíše. Není to pouze kolektivní záležitost (jako určitý počet jednotlivců), ale společná záležitost (jako „*údy jedni druhých*“ (Římanům 12,5)), a normálně je každý týden (Skutky 20,7). Kéž bychom všichni více naplňovali své koše – bratři i sestry – než se shromáždíme, takže když jsme ve shromáždění, naše velebení je hojnější a spontánnější.² Potom chvíle mlčení budou přestávkami plnosti – podstatné pro bratry i sestry k obětování tichého velebení jako Marie z Betany (Jan 12,3) – ne chvílemi chudoby, které by nás mohly drtit, když pomyslíme na vzácnost a krásu Toho, jenž touží po naší odpovědi (Píseň 2,14).³

Dnes jsou v módě vůdci velebení. Potřebujeme takového? Určitě! Ale je jen Jeden, kdo je schopen převzít takovou úlohu: Pán Ježíš, Přední zpěvák Žalmů, pěvec chval uprostřed shromáždění v Žalmu 22,23 a v Epištole Židům 2,12. Je tu pro nás všechny, jestliže Mu dovolíme shromažďovat nás k Jeho jménu (Matouš 18,20). Cení si každého přispěvatele, bratra i sestry, a dotýká se každého srdce jako struny. Nezdůrazňuje jednoho více než druhého, ať už tu jsou jakékoli rozdíly v jejich přirozené schopnosti se vyjádřit. A přece „*Bůh není Bůh nepořádku*“ (1. Korintským 14,33). A jestliže nás Pán vede v našem velebení, tak jako i v jiných aktivitách v našem životě, výsledkem nebude něco náhodného. Chtějme následovat Jeho vedení, rozeznávat je v modlitbách druhých, v písních, které udávají, a v textech Písma, které čtou. Měli bychom být jako ta rodina v Betany, která připravila pro Něho hostinu (Jan 12,2). Naše příspěvky – tiché i slyšitelné – by se měly navzájem doplňovat. Jeden bratr jednou o jednom shromáždění k večeři Páně řekl, že se spíše zdálo, jako kdyby si bratři přinesli svůj vlastní zabalený oběd, než že bylo předkládáno jídlo společně. Klaněli se snad jako jednotlivci a ne

¹ Dar se vyžaduje pro mluvení k lidem v evangeliu nebo ke vzdělání (prorokování a učení), ale ne pro mluvení k Bohu ve velebení a modlitbě

² Tento princip platí i pro cvičení pro shromáždění k modlitbě a ke službě. Duch je připraven udělat své dílo mezi námi dlouho předtím, než shromáždění začne.

³ Bratři, takové přestávky musejí být také těžké pro naše sestry, které nemohou slyšitelně pomoci, ačkoli se samozřejmě mohou modlit, aby nám Pán pomohl.

jako bratři? To nemá nikterak snižovat velebení jednotlivců, manželských dvojic a rodin, neboť to je velmi dobré na svém místě (např. Skutky 16,14; 18,7), ale má nám to připomenout, že když se scházíme k velebení, měli bychom tak činit společně, a že bratři, kteří se účastní slyšitelně, to mají činit jako mluvčí celé společnosti (1. Korintským 14,15–16).

Když jsme toto řekli, nechceme být nějakou překážkou velebení. Například by bratři neměli usilovně přemýšlet o písni, která se zmiňuje o Beránkovi prostě jenom proto, že v písních, které už byly zpívány předtím, tomu tak bylo, ale mají udat píseň, kterou jim Pán položil na srdce. Často zjistíme, že když jsme ji navrhli, Pán nás užil k tomu, aby rozvinul téma shromáždění způsobem, který bychom nevynašli, ale který připravil On sám. To je věc víry; víry, že On nás ve velebení povede. Když jsme toto řekli, je moudré, když nejsme dobře obeznámeni s písní, která nám přišla na mysl, abychom si ji krátce přečetli, než ji udáme, abychom se ujistili, že je pro danou situaci vhodná.⁴ Možná bychom měli navrhnout některé sloky – takové, které jsou vhodné pro bod, kterého shromáždění dosáhlo – spíše než celou píseň. Neměli bychom hned udat to, co nás „zrovna napadlo“. Vše to je zcela v souladu s vedením Ducha, neboť On vede naši obnovenou mysl v této i v ostatních věcech (Římanům 12,2).⁵

Většina z nás má ráda dobrý nápěv a jsme rádi, když je zpíván dobře, ale to, oč zde jde, je melodie, kterou vytváříme v srdci.⁶ Pavlova dobře známá slova o žalmech, (chvalo)zpěvech a duchovních písních (Efezským 5,19; Koloským 3,16)⁷ nejsou speciálně o velebení ve shromáždění, ale popisují rozsah skladby přiměřené křesťanské pravdě a zkušenosti. Obsah Písma – zvláště to, co je zjeveno v Novém zákoně – by měl plnit naše písně, ale potřebujeme nechat Ducha, aby nás naplňoval, a slovo Kristovo, aby v nás bohatě přebývalo, jestliže má naše velebení být v duchu a v pravdě. Jen když jsme poddáni našemu milovanému Pánu, poddají jeden druhému a když žijeme životem v souladu se slovy, která

⁴ Neměli bychom přitom trávit dlouhý čas, protože nás to odvrací od velebení a může to odradit nějakého jiného bratra, aby udal píseň, kterou Pán položil na jeho srdce.

⁵ Chtějme znát svůj zpěvník. Proč si každý den nepřečít jednu píseň?

⁶ Neznamená to opovrhování dobrým zpěvem – včetně vícehlasého – který působí radost, umíme-li to, protože je nejlepším užitím našeho hlasového rozsahu.

⁷ John Blackburn ve své knize *The True Worship (Pravé velebení)* vyjadřuje myšlenku, že ta tři slova pokrývají celý rozsah křesťanského vyjadřování se: „První (žalmy) vedou pozornost ke skutečnosti, že křesťanské city se vyjadřovaly ve skladbách, které byly hudební; druhé (chvalozpěvy), že chválily Boha; a třetí (duchovní písně), že byly také zpívány hlasem.“

vyjadřujeme, jsme ve správném mravním stavu pro velebení a „*ovoce rtů*“ (Židům 13,15) je Mu libé. Dlouhé opakování jednotlivých slov, tleskání do rytmu, kývání tělem a instrumentální sóla nejsou věci vhodné pro křesťanské velebení. Ve skutečnosti nemáme žádné učení, ani záznam o praxi v Novém zákoně, které by uvažovaly užití hudebních nástrojů ve shromáždění, i když se z nich můžeme těšit jinde. Jejich užití a přirozený talent nevědomky rozdělí svaté. My všichni do určité míry dovedeme zpívat, a proto, spojení dohromady jako bratři, ve svém velebení dobrořečíme a chválíme Boha. To je věc jednoduchosti shromažďování se ke jménu Pána Ježíše, která to umožňuje nám všem – i dvěma a třem – pokud tomu nebrání okolnosti života. Můžeme to prakticky uskutečňovat, ať jsme „v údolí chudoby nebo v hojnosti bohatství“⁸. Kéž bychom se nikdy nedali svést, abychom se toho vzdali.

A nakonec: Není učení, které by v křesťanství podporovalo obracet se k Duchu Svatému. Jako Osoba Božství, která v nás přebývá, je On Tím, kdo v nás umožňuje následovat vedení naší Hlavy ve velebení, jako i ve všech věcech. Pán Ježíš řekl v předvečer svého ukřižování: „*Když pak přijde ten Duch pravdy, uvede vás ve všelikou pravdu. Neboť nebude mluvit sám od sebe...On mne oslaví; neboť z mého vezme a zvěstuje vám.*“ (Jan 16,13–14) Jsou všechny důvody pro to, abychom podchytili všechny tóny, které On vyvede z našich srdcí ve velebení Otce a Syna, ačkoli je potřebné zdůraznit, že velebení Otce je zvlášť význačný rys pro křesťanství a nemělo by chybět v našich shromážděních, zvláště u večere Páně.⁹ Když zde Pán byl, řekl, že Otec hledá pravé velebitelé (Jan 4,23). On sám hledal, našel a zachránil poutníky, jako jsme my, aby nás představil svému Otci jako ty pravé velebitelé (Matouš 18,11; 1. Petra 2,25). Nyní nás vede k „*obětování duchovních obětí, vzácných Bohu*“ (1. Petra 2,5). A Bůh, který „*poslal Ducha Syna svého v srdce naše, volajícího: Abba, Otče*“ (Galatským 4,6), rád přijímá naše velebení, které Mu přinášíme tímto velice osobním způsobem, nyní i ve věčnosti. Jaká je to výsada!

Simon Attwood

⁸ Citát z anglické písně: Richard Keene, *Spiritual Songs* č. 367

⁹ To je shromáždění, ke kterému se tento článek nejvíce vztahuje, i když jeho zaměřením není vzácný samotný akt rozpomínání se na Pána.

Jak se klaníš ty?

Jan 12,1-11

Nepřišla, aby slyšela kázání, ačkoli tam byl první z učitelů. Ale aby seděla u Jeho nohou a slyšela Jeho slova (Lukáš 10,39), nebylo nyní jejím úmyslem, jakkoli to bylo požehnané na svém místě. Nepřišla, aby Mu oznámila své prosby. Byla doba, kdy v hluboké poddanosti Jeho vůli padla k Jeho nohám a řekla: „*Pane, bys ty byl zde, bratr můj byl by neumřel.*“ (Jan 11,32). Avšak vylít své snažné prosby před Ním jako před svým jediným zdrojem pomoci zde nebyla nyní její myšlenka, neboť její bratr seděl u stolu. Nepřišla, aby se setkala se svatými, ačkoli vzácní svatí tam byli, neboť čteme: „*Miloval pak Ježíš Martu... i Lazara.*“ (Jan 11,5) Společnost s nimi byla rovněž požehnaná a bezpochyby častá, ale obecenství nebylo nyní jejím předmětem. Nepřišla po únavě a námaze týdenního boje se světem, aby od Něho byla osvěžena, ačkoli tak jako každý svatý poznala zkoušky pouště; a nikdo více než ona pravděpodobně neznal požehnané zdroje osvěžení, které byly v Něm. Ale ona přišla, a to ve chvíli, kdy svět projevoval svou nejhlubší nenávisť vůči Němu, aby to, co dlouho schraňovala (verš 7), to, co pro ni bylo nejcenější, vše co měla na zemi, vylila na osobu Toho, jehož láska uchvátila její srdce a zaujala její náklonnosti. Nemyslela na Šimona malomocného – pominula učedníky – její bratr a její sestra v těle a v Pánu nepřítáhli v té chvíli její pozornost – „**Ježíš sám**“ naplňoval její duši – její oko spočívalo na **Něm** – její srdce tlouklo pro **Něho** – její ruce a nohy napomáhaly jejímu oku a jejímu srdci, když „*pomazala noh Ježíšových a vytřela vlasy svými nohy jeho*“ (verš 3).

Klanění, pocta, velebení, požehnání byly její jedinou myšlenkou, a to ke cti Toho, jenž pro ni byl „*všechno ve všem*“; a jistě bylo takové velebení pro Něho velmi osvěžující. Neduchovní (verš 4) mohl reptat, ale On schválil to, co učinila, a ukázal, jak si dovede cenit a vážit vděčného holdu srdce, jež znalo Jeho cenu a vzácnost a nemohlo o tom mlčet. Trvalý záznam je uchováván o tom, co velebení skutečně je, Tím, kdo je přijal, o té, která je přinesla. A nyní, milý čtenáři, je toto tvůj způsob velebení, nebo si jdeš v den Páně poslechnout kázání, pronést své modlitby, setkat se se svatými nebo být osvěžen po svých šesti dnech námahy? Ach, kdyby každé oko bylo upřeno na Pána samého, kdyby každé srdce bylo k Němu opravdové; kdyby každý byl rozhodnut nevidět „*žádného, než samého Ježíše*“ (Matouš 17,8), jak plná chvála by tu byla! Nyní ne z alabastrové nádoby, ale z našeho těla naplněného Duchem Svatým – by vystupoval proud díky činění, velebení nejvyššího charakteru ke cti toho Požehnaného, který nyní ozdobuje

slávu, jako kdysi ozdoboval zem. Kéž to je náš podíl takto Ho velebit v Duchu a v pravdě. Amen!

DTG

Dopis o velebení

V Písmu je plno naučení ohledně velebení. A přece se odvažuji říci, že zřídka se mezi vyznávajícími křesťany najde takový předmět, vzhledem k němuž je tolik lhostejnosti, a dokonce nevědomosti. Mohu jít dokonce i dále a tvrdit, že pravému charakteru velebení zřídka kdy rozumějí věřící mimo ty, kteří jsou shromáždění ke jménu Krista. Samozřejmě si nemyslím, že nejsou jednotlivci ve všech denominacích, jejichž radostí je dlít ve velebení před Bohem. Takoví zde vždy byli během historie církve. Ale tvrdím, že kolektivní velebení svatých – anebo že co to znamená, klanět se ve shromáždění – je skoro naprosto neznámé v téměř všech denominacích křesťanstva.

Například v knize, která byla vydána ve velkém nákladu, napsané jedním z nejpopulárnějších kazatelů dnešní doby, se říká v rozhovoru o tomto předmětu, že poslouchání kázání je jedna z nejvyšších forem velebení. Pisatel podepírá toto nezvyklé konstatování tvrzením, že kázání má sklon dát vznik těm nejsvětějším přáním a tužbám duše. Že předkládání pravdy může vést k velebení, nemůže nikdo popřít; ale i dítě snadno postřehne rozdíl mezi velebením a nasloucháním pravdě. V kázání – jestliže je skutečně předávána Boží pravda – služebník přichází s poselstvím od Boha těm, kdo poslouchají; ve velebení jsou svatí vedeni do Boží přítomnosti, aby předkládali své uctívání a chválu. Ty dvě věci mají proto zcela a podstatně různý charakter. Ani modlitba není velebení. To je ihned vidět, když řeknu, že ten, kdo snažně prosí, není velebitelem. Takto když jdu ke králi se žádostí, jsem před ním v tomto charakteru; ale jestliže jsem uveden do jeho přítomnosti, abych mu vzdal úctu, už nejsem žadatel. A tak když se spojím s jinými věřícími v modlitbě a přímluvné prosbě, jsme před Bohem jako ti, kteří hledají zvláštní požehnání; ale když se před Ním skláníme ve velebení, spíše dáváme, než dostáváme; jsme před Ním jako ti, kteří nic nechtějí, ale jsou tam s plným srdcem, přetékajícím ve velebení u Jeho nohou.

Děkování je s velebením úzce spojeno, pokud není jeho podstatou. Děkování je důsledek obdržení požehnání, ať už v prozřetelnosti nebo ve vykoupení. Pocit o Boží dobrotivosti a milosti, která nám takto prokazuje službu, když nám žehná každým duchovním požehnáním v nebeských místech v Kristu, nás nutí vylévat

naše děkování v Jeho přítomnosti; a potom jsme nutně vedeni, abychom reagovali na charakter a vlastnosti Boha, jehož radosti je obklopovat nás takto projevy své lásky a péče; a v důsledku toho přechází děkování ve velebení.

Ale ve velebení – když o něm uvažujeme v jeho vlastním významu – ztrácíme ze zřetele sebe a svá požehnání a zaměstnáváme se tím, co je Bůh sám v sobě a čím je pro nás jako zjevený v Kristu. Vedeni Duchem Svatým se povznášíme nad sebe a hledíme na Boha ve všech Jeho různých vlastnostech a slávách (neboť zatímco „Boha žádný nikdy neviděl, jednorozený ten Syn, který jest v lůnu Otce, on Ho vypravil (ukázal)“ (Jan 1,18). A když jsme přemoženi ukázáním Jeho svatosti, majestátu, lásky, milosrdenství a milosti, nemůžeme nic jiného, než sklánět se k Jeho nohám, když v našem Pánu Ježíši Kristu a skrze Něho předkládáme poctu svých srdcí.

Uvidíme to jasněji, jestliže se obrátíme k učení Písem. Samařská žena se ptala našeho Pána na tento předmět, či spíše na místo velebení. On se ve své odpovědi milostivě sklonil a šel daleko za hranice její otázky: „*Dí jí Ježíš: Ženo, věř mi, že jde hodina, kdyžto ani na této hoře, ani v Jeruzalémě nebudete se klaněti Otcí. Vy se klaníte, a nevíte, čemu; my se klaníme, čemu víme, neboť spasení ze Židů jest. Ale jde hodina, a nyní jest, kdyžto praví velebitelé se budou klanět Otcí v duchu a v pravdě. Neboť takových Otec hledá, aby se klaněli jemu. Bůh duch jest, a ti, kteří se jemu klanějí, v duchu a v pravdě musejí se klanět.*“ (Jan 4,21–24) Náš Pán zde předně jasně učí, že nadále tu nebude žádné speciální místo velebení na zemi. Jeruzalém byl svatým místem, kde stál Boží chrám – místem, ke kterému Jeho lid putoval rok od roku ze všech částí země (viz Žalm 122). Ale společně se zavržením Krista jim byl jejich dům, až dosud dům Boží, ponechán pustý (Matouš 23,37–39); a od té doby tu nikdy už nebyl hmotný Boží dům na zemi. Církev je nyní příbytkem Boha skrze Ducha (Efezským 2,22); a naše místo velebení je uvnitř za oponou, v samé Boží přítomnosti (Židům 10).

Za druhé nám říká, kdo může být velebitelem: ti, kteří se Otcí klanějí v duchu a v pravdě. Takové Otec hledá. To znamená, že jen věřící. Jen ti, které Bůh ve své milosti hledal jako tu ženu ze Samaří, kterou hledal a našel v Osobě svého Syna. Takové přivede k sobě do vztahu jako své děti. Takoví, a jenom takoví, se mohou Otcí klanět v duchu a v pravdě. Apoštol potvrzuje totéž, když říká: „*My jsme obřizka, kteří duchem sloužíme Bohu a chlubíme se v Kristu Ježíši, a nedoufáme v těle.*“ (Filipským 3,3) Všechno to jsou zřejmé charakteristiky věřících. Skutečně, jak to učí Židům 10, je pro každého nemožné blížít se Bohu, dokud jeho hříchy neodešly od Jeho tváře; a opět čteme, že bez víry je nemožné líbit se Bohu (Ži-

dům 11,6); a ještě jednou, poněvadž nikdo, než jen věřící, nemá Ducha Božího (viz Římanům 8,14–16; Galatským 4,6), nikdo jiný se nemůže klanět v duchu, nebo skrze Ducha Božího. Ale jakkoli zřejmá je tato pravda a jakkoli je jako teorie široce přijímaná, je třeba ji znovu a znovu zdůrazňovat. Neboť ve skutečnosti v běžném „veřejném velebení“, které převládá na všech stranách, je jakýkoli rozdíl mezi věřícími a nevěřícími buď ignorován, nebo smazáván. Všichni stejně, ať jsou spasení nebo ne, jsou zváni, aby se spojili ve stejných modlitbách a stejných písních chvály s naprostým zapomenutím těchto jasných slov, že „*pravými velebiteli*“ jsou jen ti, kteří se Otci klanějí v duchu a v pravdě.

Pán za třetí definuje charakter velebení. Musí se díť „*v duchu a v pravdě*“. Klanět se „v duchu“ znamená klanět se podle pravé povahy Boha a v moci..., kterou dává Boží Duch. Duchovní klanění je takto v protikladu k formám a ceremoniím a vši té nábožnosti, již je tělo schopno. Klanět se Bohu „v pravdě“ znamená klanět se Mu podle zjevení, které o sobě dal. Samaritáni se Bohu neklaněli ani v duchu, ani v pravdě. Židé se Bohu klaněli v pravdě, pokud to může být řečeno o (omezeném) zjevení...; ale v žádném případě se Mu neklaněli v duchu. Nuže, klanět se Bohu vyžaduje obojí. Je třeba se Mu klanět podle Jeho pravého zjevení o sobě (to znamená „v pravdě“), a podle Jeho přirozenosti (to jest „v duchu“).¹⁰

Ale Boží zjevení nám je v Osobě Krista, a je spojené s dílem Krista. Neboť vše, co Bůh je, bylo zjeveno v kříži a skrze něj. Kristova smrt je proto základem všeho křesťanského velebení, neboť účinností Jeho drahé krve jsme uschopněni vejít do Boží přítomnosti. A poněvadž tato smrt je pro nás zjevením všeho, co Bůh je, Jeho majestátu, Jeho svatosti, Jeho pravdy, Jeho milosti a Jeho lásky, proto hleděním na tuto vzácnou oběť jsou naše srdce pod působením Ducha Božího vedena k velebení a chvále. Proto je velebení spojeno velmi zvláštním způsobem se stolem Páně, protože když jsme takto shromážděni jako údy Kristova těla, zvěštujeme Jeho smrt.¹¹ „Je nemožné oddělovat pravé duchovní velebení a obecnství od dokonalé oběti Krista Bohu. Ve chvíli, kdy se naše velebení od ní oddělí, od její účinnosti a od vědomí o Ježíšově nekonečné příjemnosti před Otcem, stává se tělesným a spíše formou zalíbení těla.“¹²

¹⁰ J. N. Darby: „*On Worship*“, *Collected Writings of J. N. Darby* vol. 7 (Doctrinal no. 2) p. 133 (p. 87 v novém vydání).

¹¹ V jednom dopisu o stolu Páně E. Dennett píše: „Ten stůl je... vyjádřením jednoty Kristova těla; a v důsledku toho jen údy toho těla se mohou náležitě shromažďovat kolem něj.“ (pozn. vyd.)

¹² J. N. Darby, „*Worship in Spirit and Truth*“, *The Christian's Friend* (1875) vol. 2, upraveno z Poznámek ke 3. Mojžíšově knize v *Synopsis of the Books of the Bible*.

To je tajemství degenerace velebení v křesťanstvu. Neboť tam, kde stůl Páně ztratil svůj pravý charakter nebo místo, jsou síla a pohnutka velebení zatemněny. Neboť co je nám zvláště připomenuto u stolu Páně? Jeho smrt. A Jeho smrt nás uschoptila, abychom viděli, co je Bůh pro nás a co je Kristus Bohu, jakož i nekončnou účinnost Jeho oběti, když nás přivádí bez poskvrny do bezprostřední Boží přítomnosti – do světla, jako On je ve světle. Milost, věčná Boží láska, a milost a neuhasitelná láska Krista jsou rovněž představeny našim duším, když vzpomínáme na Toho, jenž oslavil Boha ve své smrti na kříži, kde nesl naše hříchy. A když máme smělost, abychom vstoupili do svatyně svatých skrze Ježíšovu krev, skláníme se a klaníme se před Bohem.

Edward Dennett¹³

Velebení přinášené ve shromáždění

Praktické vodítko v Písmech

Úvod

Vedle velebení shromáždění nalézáme v Písmu hojné projevy velebení Boha, a to jak ve Starém, tak i v Novém zákoně. Takové projevy bezpochyby byly a jsou naším Bohem ceněny. Avšak tento článek je psán s úmyslem zabývat se jen velebením, které se děje slyšitelně, když lid Páně je pospolu v podmínkách shromáždění – a my to v našem článku budeme nazývat velebení (klanění se) ve shromáždění.

První zaznamenaná zmínka o velebení Otce je Pánem Ježíšem učiněna jednotlivci u studny v Sychar (Jan 4,21), nikoli shromáždění učedníků Pána. Tak na samém začátku vidíme, že tu nemůže být pravé velebení shromáždění, pokud srdce přítomných jednotlivců nejsou nejprve naplněna tichými výrazy oceňování Pána Ježíše nebo Otce. To, co je slyšet, je – nebo by mělo být – jen částí toho, co vystupuje nahoru k Bohu.

Dnešní praxe

Protože Písmo neudává žádné podrobné instrukce ohledně pořádku nebo obsahu velebení, musíme dát pozor, abychom nepředepisovali pravidla o tom, co se

¹³ Z *Twelve Letters to Young Believers*. Předmět místa velebení je probírán v jiné kapitole autorovy knihy.

má stát tam, kde Duch Svatý mlčí. Na druhé straně, nalézáme-li málo shody týkající se praxe a obsahu toho, co se dnes předkládá jako „velebení“, potřebujeme to poznat a zkoumat Písma. Ukazují nám, že Bůh chce, aby se Mu jedna skupina blížila jedním způsobem a druhá jiným? Bezpochyby tu mohou být rozdíly v duchovním chápání a porozumění – a Bůh chce mít skutečnost – ale myslíme-li si, že Bůh nám ponechal, abychom si sami vynalézali, pak se sami klameme.

Abychom poznali, co Písmo říká, budeme o předmětu uvažovat pod pěti nadpisy:

- **Je nějaká souvislost mezi lámáním chleba a velebením?**
- **Je v některé z těchto věcí třeba dbát nějakého pořádku?**
- **Kdo se může účastnit nahlas?**
- **Co Písmo říká o užívání hudby pro velebení?**
- **Co Písmo říká o „sbírce“?**

Je nějaká souvislost mezi lámáním chleba a velebením?

Když Pán Ježíš poprvé dal svým učedníkům chléb a kalich, stalo se tak při posledním slavení Fáze předtím, než trpěl (Lukáš 22,15). Nejprve děkoval za chléb a dal ho učedníkům, aby z něho jedli. Potom poděkoval za kalich, a opět ho dal učedníkům, aby z něho pili. Řekl: „*To čiňte na mou památku.*“ (Lukáš 22,19; 1. Korintským 11,23–25) Pán jim potom mluvil o mnoha věcech, dříve než zazpívali písničku (snad 118. Žalm, žalm o vítězství) a vyšli na Olivetskou horu (Matouš 26,30).

Když Pavel a ti, kteří byli s ním, přišli na své třetí misijní cestě do Troady, zůstali tam sedm dní až do dne Páně, když se shromáždili s místními svatými, aby lámali chléb (Skutky 20,7). Potom Pavel kázal shromážděné společnosti.

Zjevení 5 představuje nebeský výjev, kde se „*uprostřed*“ Božího trůnu a nebeské společnosti objevuje „*Beránek jako zabitý*“. To okamžitě působí, že živé bytosti a starší (tito představují svaté) padají před Beránkem a zpívají „*novou píseň*“. Mluví o slávách Beránka, až celá nebeská společnost vyhlašuje Jeho hodnost, a postupně se přidávají i stvoření dole a všichni ctí Toho, kdo sedí na trůnu, a Beránka. Oddíl končí tím, jak starší (svatí) padají a klanějí se Tomu, který je živý na věky věků.

První dva případy by mohly navodit myšlenku, že lámání chleba by mělo být následováno kázáním nebo rozhovorem. Avšak zvažujeme-li to chvíli, měla by taková myšlenka být zamítnuta. Když Pán ustanovil večeri, měl se vrátit k Bohu (Jan 13,3), a ve spojení s tím toho měl tolik co říci svým učedníkům. To, co se stalo v Troadě, ukazuje, že Pavel a svatí tam se shromáždili k lámání chleba. To byl

jejich prvotní účel. Může se zdát zvláštní, ale je to pravdivé, že nikdy nečteme o novozákonní církvi, že by měla „shromáždění k velebení“. Bezpochyby k velebení docházelo, ale potřebujeme se podívat na oddíl ve Zjevení 5, abychom porozuměli místu velebení.

V nebeském výjevu ve Zjevení 5 už není lámání chleba, protože to vyjadřuje smrt Páně „*dokud nepřijde*“ (1. Korintským 11,26). Není potřeba chleba a kalicha, protože společnost hledí na Božího Beránka „*jako zabitého*“. To vyvolává okamžitou odpověď chvály a klanění Beránkovi a Bohu. A je-li tomu tak v nebi, jistě můžeme soudit, že i nyní, když jsme ještě na zemi, odpovědí našich srdcí na vzácné ukázání Jeho smrti musí být chvála a klanění se Bohu a Beránkovi. Miss von Poseck vyjádřila tu myšlenku tak dobře: „Ó Pane, ta radostná nová píseň je naše, abychom ji zpívali i zde.“¹⁴ Studené a lhostejné musí být to srdce, pro které tomu tak není!

Ale dále – když vzpomínáme na Pána v Jeho smrti – můžeme zvažovat to, co ta smrt znamená pro Boha, stejně jako to, co znamená pro nás. V životě i ve smrti Kristus Ježíš vždy činil to, co se líbilo Otci. Vzkříšení nás ujišťuje o Otcově plném zalíbení v tom, co Syn vykonal na zemi.

V Izraeli měla být pokojná oběť slavena v místě, kde předtím byla obětována zápalná oběť. Zápalná oběť byla pro přijetí obětujícího, ale byla celá pro Boha (kromě kůže, která byla pro kněze: 3. Mojžíšova 7,8). Pokojná oběť však přiváděla do pravého obecenství, neboť obětující kněz, všichni kněží a obětující měli všichni podíl na tom, co bylo obětováno Bohu. To je krásný obraz podílu, který všichni věřící mají nyní ve smrti Krista, a jedení oběti ilustruje obecenství, které je založeno na tom, co On vykonal.

Obecenství Kristovy krve, obecenství Jeho těla a to jedno tělo (1. Korintským 10, 16–17), vše mluví o okruhu božské důvěrnosti, ve které sdílíme Otcovy myšlenky o Synu. Tyto a další myšlenky musejí vyvolat odpověď v našem srdci, která by měla být vyjádřena nahlas. Jestliže vstup Mesiáše do Jeruzaléma vyvolal hlasité volání radosti od dětí (jejich mlčení by způsobilo, že by samy kameny volaly!), čím více bychom my měli vyjadřovat naši chválu a velebení Otci a Synu, dříve než opustíme Pánovu přítomnost. Takto ačkoli nikdy v Novém zákoně nečteme o tom, že by svatí měli „shromáždění k velebení“, jistě bychom nechtěli odkládat svoje první okoušení skutečné chvály a velebení v moci Ducha Svatého až do doby, kdy uvidíme Pána tváří v tvář. Chodíme vírou – ne skrze vidění – a jsme

¹⁴ Helena von Poseck, *Spiritual Songs* píseň 248

povolání, abychom „*obětovali Bohu oběť chvály vždycky*“ (Židům 13,15). Jsme „*dům duchovní, kněžstvo svaté, k obětování duchovních obětí, vzácných Bohu skrze Ježíše Krista*“ (1. Petra 2,5).

Je v některé z těchto věcí třeba dbát nějakého pořádku?

Jestliže se shromažďujeme k lámání chleba, jako to činili v Troadě, jistě to bude před námi jako první věc. Ovšem není míněno, že děkování za chléb musí být první slyšitelný výraz, když se sejdeme. Může tu být vyjádření jiných myšlenek (například týkajících se Pána, Jeho života, Jeho utrpení a Jeho smrti) v modlitbě nebo ve zpěvu vhodných písní. Tato část shromáždění může být kratší nebo delší od jednoho shromáždění ke druhému, ale to by mělo být ponecháno v každém případě vedení Ducha.

Někteří drží, že není správné se obracet k Otci před lámáním chleba. Je jistě pravda, že Pán musí mít své místo a Otec má své zalíbení v tom, aby je měl (Jan 5,23), ale jistě nebude nemístné poděkovat Otci za poslání Jeho Syna i před památkou, pokud je to tak vedeno Duchem. Když Pán děkoval za chléb a opět za kalich, obracel se v děkování k Otci. Avšak On sám neměl účast na těch symbolech a Jeho děkování bylo za učedníky, jim byl chléb a kalich podán. Když my dnes děkujeme, bratr, který tak činí, jedná za všechny ty, kteří mají mít účast. Když bereme účast, je to Pán Ježíš Kristus, kterého připomínáme, protože On dal svůj život. Tak je správné, aby ten, kdo děkuje, se obracel k Pánu Ježíši.

Duch Svatý by pak měl být volný, aby vedl myšlenky shromáždění ke slávám, které Kristus získal svou smrtí, ke slávám, které přinesl Bohu, k obdivuhodnému místu, do kterého jsme přivedeni jako Boží děti a jako synové, k tomu, že budeme s Kristem ve slávě atd. To jsou některá témata (v žádném případě to nejsou všechna), která vhodným způsobem plní srdce svatých. Taková témata mohou utvářet velebení svatých „*v duchu a v pravdě*“ a mohou vyplňovat prožívání obecenství s Otcem a se Synem. Máme smělost ke vstupu do svatyně skrze krev Ježíšovu (Židům 10,19), a tak smíme přinášet oběť kadidla ke zlatému oltáři (2. Mojžíšova 30,7) – vzácnou vůni Kristovy Osoby jako sladkou vůni Bohu, jak v tom, kdo On je, tak i v tom, co učinil.

Je smutné, když musíme vyznat, že pro mnohé z nás tradice a zvyk znamenají, že jsme svou míru velebení přinesli v průběhu památky, anebo máme vůbec málo toho, co přinášíme (nemáme mnoho ve svém koši prvotin! – 5. Mojžíšova 26). Lékem musí být studování sláv Pána Ježíše, stejně jako našeho místa za oponou (Židům 10,19–22) a požehnání, která jsou naše (Efezským 1,3). Když máme své

vlastnictví a zdržujeme se v něm, budeme shromažďovat jeho prvotiny ovoce a tak budeme připraveni potichu nebo nahlas vyjadřovat, co je náležité (5. Mojžíšova 26,1–4).

Kdo se může účastnit nahlas?

Každý bratr v dobrém stavu ve shromáždění se může účastnit nahlas – je-li k tomu veden Duchem Svatým. Písmo nepočítá s tím, že náleží jen starším bratřím, aby děkovali za chléb a kalich jménem shromáždění. Sestry samozřejmě musejí mlčet, ale jak důležitá je mlčenlivá účast Bohu, a jak to pomáhá bratřím, když vědí, že sestry se účastní, takže bratři mohou být vedeni, aby se slyšitelně účastnili ve jménu celé společnosti v obecnství. Slyšitelná účast by měla samozřejmě plynout z toho, že bratři očekávají na vedení Duchem a neřídí se nějakým vzorcem. Bezpochyby budou zpívány písně a bude vyjadřováno děkování, chvála a velebení jedním i druhými. Písmo může být čteno nahlas, ale delší čtení z Bible nebo služba nejsou ve šťastném souladu s naším hleděním na Pána a na to, co vykonal.

Ve vztahu k vyjadřování děkování, chvály a velebení je hodné zdůraznit to, co bylo řečeno výše: každý bratr v dobrém stavu by měl cítit volnost k účasti. Jestliže se cítí být veden, aby tak činil, nemá váhat kvůli obavám, že jeho příspěvek snad nebude tak plný a tak dobře vyjádřený jako ostatní příspěvky, které slyší kolem sebe. I to nejprostší děkování, je-li činěno ze srdce, je Pánem slyšeno. A jistě to může také utvářet myšlení druhých, aby pokračovali v tom tématu. Zpívání písní nemá být považováno za náhradu za vyjádření od bratří toho, co osobně přinesli Pánu a co může být obětováno za celé shromáždění.

Co Písmo říká o užívání hudby pro velebení?

Ve Starém zákoně je první zmínka o hudbě v 1. Mojžíšově 4,21 a vztahuje se k potomkům Kainovým. Tam se nezdá být užívána pro blížení se Bohu, například jako doprovod ke zpěvu. O zpěvu ve skutečnosti není v 1. Mojžíšově zmínka. Avšak ve 2. Mojžíšově 15, po vysvobození dětí Izraele z Egypta čteme, že Mojžíš a děti Izraele začali zpívat píseň vykoupení, ve které Marie a ženy následně pokračovaly (verš 20 a dále) s hudebním doprovodem. David později zavedl harfu a jiné nástroje jako doprovod zpěvu. Poprvé to vidíme asi, když truhla smlouvy byla přinesena zpět do Jeruzaléma (1. Paralipomenon 15). Později David ustanovil zpěváky s harfami, loutnami a cimbály pro Boží dům (1. Paralipomenon 25; ti byli rozděleni do 24 běhů, tak jako byli rozděleni také kněží (1. Paralipomenon

24). V tomto pořádku pokračoval Šalomoun ve spojení s chrámem. To má svůj význam, když uvažujeme o harfách ve Zjevení 5.

Avšak v Novém zákoně nenalézáme hudební nástroje, kromě třech případů v Knize Zjevení. První zmínka o zpěvu v Novém zákoně je píseň zpívaná Pánem a Jeho učedníky, když opouštěli horní místnost (Matouš 26,30). Není žádná zmínka o hudebním doprovodu. Taková místa jako Efezským 5,19 a Koloským 3,16 hojně ukazují, že zpěv je nejen přípustný, ale že je pozitivně uložen lidu Páně včetně příležitostí, kdy je shromážděn. Když ve Zjevení 5 padli ve velebení před Beránkem, je to následováno (možná hned) zpěvem „*nové písně*“ staršími (verš 9).

O 24 starších je řečeno, že mají harfy a zlaté bány (snad mísy), plné kadidla, jenž jsou modlitby svatých (verš 8). Abychom citovali někoho jiného: „harfy až do té chvíle mlčí“¹⁵ Proto když dbáme těch tří příkladů zmíněných výše, můžeme usoudit, že hudební nástroje, ať už je jejich původ jakýkoli, byly k velebení užívány ve Starém Zákoně, ale ne v Novém. Instrumentální hudba je v souladu s viditelným oltářem a oběťmi, ale není v souladu s velebením v duchu a v pravdě nebo s oltářem, ze kterého ti nemají práva jíst, kteří slouží stánku (Židům 13,10). Musíme se podívat na ty tři „výjimky“, abychom viděli, zda změny výše uvedený závěr. Předně ve Zjevení 5,8 modlitby nejsou modlitbami nebeské společnosti, ale představují modlitby svatých, kteří jsou v té době na zemi a trpí (poté co ti, kteří jsou Kristovi, byli při Jeho příchodu vzati do nebe). Starší v nebi jsou viděni, jak vykonávají v tomto verši dvě funkce: jako zpěváci (obětující svou chválu) a jako kněží (obětující modlitby druhých). Starozákonní zmínka je jasně viděna v nebeském naplnění. Pokud jde o další dvě zmínky o harfách (14,2; 15,2), první se vztahuje k židovským svatým viděným na zemi a druhá k židovským svatým, kteří byli věrní až ke smrti a odešli do nebe. V obou případech jsou harfy na svém místě a hodí se k okolnostem vztahujícím se k židovským svatým v jiné domácnosti, než je domácnost církve nyní na zemi.

Takto se ty tři výjimky nedotýkají převládající zásady, že hudební doprovod, ačkoli je v souladu s blíženiím se Bohu od Jeho pozemského lidu, nemá místo v blíženiím se Jeho nebeského lidu – církve (shromáždění) nyní na zemi. Její témata, její postavení a její blíženiím se jsou všechny nebeské a její velebení má být „*v duchu a v pravdě*“.

¹⁵ H. G. Moss, *Notes on the Revelation*.

Co Písmo říká o „sbírce“?

„V první den týdne nechť každý z vás složí u sebe, jak mu Bůh dal prospěch...“ (1. Korintským 16,2 – přel.) – ukazuje, že den Páně, kdy svatí jsou shromážděni, je vhodná doba ke konání sbírek, ať pro místní potřeby, nebo aby umožnily dát dary pro dílo Páně v jiných okruzích nebo pro obojí. Někteří svatí se dívají na dávání jako na nedílnou část jejich „velebení“ podle Židům 13,15–16, kteréžto místo se zdá úzce spojovat velebení a praktické dávání. Za tím účelem jsou rádi, když se sbírka děje v průběhu shromáždění v den Páně ráno, obvykle k jeho konci. Avšak je-li sbírka provedena po skončení shromáždění, stále je s ním spojena.

Závěr

„Na zemi píseň začíná; v nebi bude sladší a hlasitější...“¹⁶ Ve slávě bude velebení Beránka a Toho, který je na trůnu, jak jsme to viděli. Víme také, že Pán sám povede naše chvály Otci, zatím co někdy je možná slyšet sám (Židům 2,12). Mezitím máme výsadu, která nebyla dána v jiných domácnostech stejnými výrazy: výsadu klanění se Otci v duchu a v pravdě. Kéž Duch Svatý naplňuje naše srdce a myslí stále více Pánem Ježíšem, abychom přicházeli s koši prvotin (5. Mojžíšova 26,10) plnými a hodnými toho, aby byly položeny před našeho Boha a Jemu obětovány ve velebení.

Hugh A. Clark

¹⁶ Joseph Swain, *Spiritual Songs* píseň 80.